

Telegraful Român

Biblioteca Orașenească
„Ștefan Gheorghiu“
Str. Barițiu 5 SIBIU

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei

Credința noastră

24. Cinstirea sf. icoane

E firesc ca credincioșii — care aduc adorare lui Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, precinstire Maicii Domnului și cinstire Sfinților, care iubesc pe Dumnezeu-Tatăl nostru, pe Iisus Hristos-Mîntuitorul nostru, pe Duhul Sfînt-sfîntitorul, care iubesc pe Maica Domnului, ca pe mama noastră cea din ceruri, și pe Sfinți, ca pe frații noștri mai mari — să dorească să aibă și să cinstească în sfintele biserici și în casele lor chipurile acestora, adică să aibă și să cinstească sfintele icoane. Aceasta cu atît mai mult cu cît Dumnezeu s-a întrupat, a luat chip de om și Sfinții toți au fost oameni. Dacă Iisus Hristos este acum în mărirea Sa dumnezeiască și nu-l mai vedem cu ochii noștri, dacă Sfinții sînt întru lumina dumnezeiască a veșniciei și nu-i vedem, simțim o bucurie deosebită cînd vedem chipul lor și prin acest chip sîntem înălțați sufletește la Dumnezeu, la Sfinți, noi sîntem cu ei și ei sînt cu noi. Cinstind sf. icoane nu cinstim birția, lemnul sau culoarea, ci cinstim pe Iisus Hristos, pe Maica Domnului, pe Sfinții care sînt prezenți și al căror chip îl vedem.

Sînt însă unii, care socotesc că cinstirea sfîntelor icoane ar fi tot una cu cinstirea idolilor. Căci scris este: „Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a nici unui lucru cîte sînt în cer sus și din cîte sînt pe pămînt jos, și din cîte sînt în apele de sub pămînt. Să nu te închini lor, nici să le slujești“ (Exod 20, 4—5; Deut. 5, 8—9). Această poruncă a fost dată israelitenilor pentru că în vremea aceea unele popoare se închinau la stele, la animale (bov, șarpe, pește ș.a.), ca și cînd acestea ar fi Dumnezeu, își făceau statui, care erau socotite zei. Ei — necunoscînd pe adevăratul Dumnezeu — „zic lemnului: Tu ești tatăl meu! și pietrei: Tu mi-ai dat viață!“ (Ieremia 2, 28), cum s-au închinat și israelitenii la vitelul de aur (Exod 32, 8). Idolul este deci un chip cioplit (din lemn, piatră, metal), care era socotit zeu și cinstit ca Dumnezeu. Nu așa este icoana. În primul rînd ea nu e statuie, cum erau idolii. În al doilea rînd, ea nu e socotită a fi Dumnezeu, ci doar chip care ne ajută să ne înălțăm la Dumnezeu sau la Sfinții din ceruri.

Dovadă e că Dumnezeu însuși a poruncit lui Moisi ca pe pînza „Cortului întîlnirii“ (biserica) să facă „berwimi lucrați cu măiestrie“. Și cum cortul întîlnirii, cu toate lucrurile lui, erau „sfîntite“ și chipul berwimilor era sfîntit. În templul lui Solomon (biserica Vechiului Testament) pe toate zidurile, tot la porunca lui Dumnezeu, au fost „chipuri de berwimi“ și templul cu berwimi era sfîntit (Exod 26, 1; 30, 29; II Cronici 3, 7; 9, 13; Împărați 6, 23—29; Ezechiel 41, 18—20. 25).

Israelitii au pus berwimi, pentru că aceștia s-au descoperit proorocilor (Ezechiel 1, 6—12). Nouă însă ni s-a descoperit Dumnezeu însuși în chip de om, Iisus Hristos-Domnul. De aceea pictăm bisericile cu chipul Mîntuitorului, cu scene din viața Mîntuitorului, cu chipurile Maicii Domnului și ale Sfinților și cinstim icoanele lor, pentru că ele sînt sfîntite prin binecuvîntarea rugăciunilor Bisericii și pentru că prin ele intrăm în legătură harică, spirituală cu Mîntuitorul, cu Sfinții, prin ele avem în fața ochilor întreaga viață a Mîntuitorului, toată Sfînta Scriptură, și pentru că prin ele sîntem chemați să pășim pe urmele lui Iisus Hristos, pe urmele Sfinților. Prin ele sîntem ajutați să ne simțim în familia cea mare a Bise-

ricii, a Sfinților, să fim înălțați la cer, prin ele învățăm și ne însușim să trăim o viață după asemănarea lor.

De aceea avem icoane încă de la primii creștini, care le-au pictat în catacombe, adică pe pereții mormintelor de sub pămînt, unde se adunau la Sf. Liturghie, la rugăciune. Cînd creștinii și-au ridicat biserici, acestea au fost împodobite cu sf. icoane. Cu toată prigoana ce au dezlănțuit-o împărații iconoclaști din sec. VIII în imperiul bizantin, distrugînd sf. icoane și curățind pereții bisericilor de picturi, Biserica a luptat pentru sf. icoane și a biruit. Sinodul VII ecumenic (786) a stabilit pentru totdeauna învățătura Sf. noastre Biserici despre sf. icoane și despre Sf. Cruce, așa cum o avem și azi.

Despre Sfînta Cruce găiește întreg Vechiul Testament, pentru că ea e strîns legată de Mesia, de Mîntuitorul ce va veni: „Pomul vieții“ din „mîjlocul raiului“ (Geneză 2, 9) închipuie Sf. Cruce, pe care s-a răstignit Hristos — Viața noastră, Cel ce ne-a mîntuit, ne-a dăruit viață veșnică prin Cruce.

De vreme ce Iisus Hristos s-a jertfit pe Cruce pentru mîntuirea noastră, El nu poate fi despartit de cruce. Căci — scrie Sf. Apostol Pavel — „noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, pentru iudei

smirteală, pentru elini nebulie, iar pentru cei chemați, și iudei și elini, pe Hristos puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu“. De aceea „Cuvîntul crucii este... puterea lui Dumnezeu“ (I Corinteni 1, 18. 23—24). Dacă înainte de Hristos crucea era semn de ocară, pe ea fiind răstignii criminalii, prin jertfa lui Iisus Hristos ea s-a sfîntit, e „semnul“ ucenicilor lui Hristos, pentru că e „semnul“ Fiului lui Dumnezeu, Fiul omului, care s-a răstignit și va veni să judece viii și morșii (Matei 24, 30). Un Hristos fără cruce nu este Iisus Hristos cel răstignit și înviat. De aceea cel ce se rușinează de Crucea lui Hristos, de icoana lui Hristos, se rușinează de Hristos însuși și nu poate fi adevărat ucenic al Domnului. Așa cum cine se rușinează de fotografia părinților și fraților lui, se rușinează de însuși părinții și frații lui.

Cel ce se închină lui Hristos, dă totodată cinstirea cuvenită Sfîntei Cruci, căci noi mărturisim pe Hristos cel răstignit pe cruce. Noi nu despărțim pe Hristos de Cruce și nici Crucea de Hristos.

Se cuvine dar, ca fii ai Bisericii lui Hristos, să cinstim sfintele icoane și Sfînta Cruce, căci prin ele ne înălțăm la Dumnezeu, la Iisus Hristos, de la care primim binecuvîntare, mîntuire, ne înălțăm la Maica Domnului, la toți Sfinții, ca prin ale lor rugăciuni să se reverse darul lui Dumnezeu peste viața noastră. Și așa să cîntăm: „În Biserica mării Tale stînd, în cer a sta ni se pare“, pentru că acolo sîntem cu Tine și cu toți Sfinții Tăi! Amin.

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Mitropolitul Veniamin Costachi (1768—1846)

La 125 de ani de la moartea sa

În decursul celor 125 de ani care s-au scurs de la moartea mitropolitului Veniamin Costachi, s-au făcut unnumeroase comemorări și s-au scris multe cărți, studii și articole prin care s-a scos la lumină „din colțul lor de nemurire“ figura acestui mare ierarh, „puterea păstrată în așezămintele și faptele“ sale.

Date biografice. Mitropolitul Veniamin Costachi s-a născut la 20 decembrie 1768, în satul Roșiești din ținutul Fălciului, jud. Vaslui de astăzi. Părinții săi se trăgeau dintr-o veche familie boierească. După ce primește primele noțiuni de învățatură în familie, tînărul Vasile Costachi urmează un timp la școala grecească de la Trei Ierarhi din Iași, care însă nu-l mulțumește. Se simțea atras de viața monahală. Avea legături cu Mănăstirea Neamț, unde era stareț vestitul Paisie Velicicovschi. Cu învoirea tatălui său, tînărul Vasile Costachi a intrat în monahism la Episcopia din Huși, avînd doar 16 ani, unde a fost călugărit de episcopul Iacob Stamate, primind numele Veniamin.

Cînd Iacob Stamate vine la Iași ca mitropolit, în locul său ca episcop la Huși este ales, la 27 iunie 1792, Veniamin Costachi. După o păstorie de 4 ani la Huși, Veniamin Costachi este ales episcop la Roman, după moartea episcopului Antonie, unde păstorește 7 ani, de la 1 iunie 1796 pînă la 15 martie 1803, cînd este ales mitropolit al Moldovei și Sucevei, urmînd părintelui său duhovnicesc, mitropolitul Iacob Stamate. Ca mitropolit al Moldovei și Sucevei, Veniamin Costachi a avut o păstorie lungă, de aproape 40 de ani (întreruptă în două rînduri: 20.II.1808—1.X.1812 și 1821—1822, 16 luni). La 18 ianuarie 1842, în urma unor conflicte cu domnitorul țării, Mihail Sturza, Veniamin Costachi își dă demisia și se retrage la Mănăstirea Slatina, unde-și trăiește ultimii ani ai vieții. La 18 decembrie 1846, în vîrstă de 78 de ani, el își dă obștescul sfîrșit, fiind în-

gropat, în semn de smerenie călugărească, lângă biserica mănăstirii. La 30 decembrie 1886, rămășițele sale pămîntești au fost aduse la Iași și așezate în catedrala mitropolitană, ctitoria sa, terminată și sfîntită de mitropolitul Iosif Naniescu.

Activitatea mitropolitului Veniamin Costachi. Păstoria de peste o jumătate de veac a lui Veniamin Costachi, ca episcop la Huși și Roman, dar mai ales ca mitropolit al Moldovei și Sucevei, reprezintă o perioadă de mari înfăptuiri în viața Bisericii moldovenești.

În centrul atenției marelui ierarh a stat mai ales ridicarea nivelului cultural al clerului moldovean în general. La începutul veacului XIX, erau doar două școli grecești în Moldova, la Iași și Galați. În anul 1803, primul an de păstorie la Iași, mitropolitul Veniamin a înființat Seminarul teologic la Socola-Iași pentru pregătirea preoților, care a avut o contribuție importantă în viața culturală a Moldovei. În 1805 a înființat și o școală de cîntăreți.

Mitropolitul Veniamin a sprijinit, însă, și cultura și luminarea poporului. În această privință, mitropolitul Veniamin a depus o activitate bogată pentru înființarea școlii moderne de toate gradele, cu învățămînt în limba patriei. În timpul păstoririi sale s-au înființat aproape 10 școli ținutuale (Focșani, Galați, Bîrlad, Roman, Huși, Bacău, Piatra Neam, Tecuci, Vaslui, Tg. Frumos etc.). În centrul atenției au fost desigur școlile din Iași. În această vreme în afară de Seminarul de la Socola și Școala de cîntăreți bisericești, la Iași, s-a organizat un curs teoretic și practic de inginerie (1814), școala pedagogică (1819—1820), școala începătoare, școala normală de 2 ani pentru învățători, toate în limba română. Punctul culminant în această activitate culturală a fost înființarea învățămîn-

(Continuare în pag. 2)

69307

Gînduri de Anul Nou

Dacă oricare om leagă de sărbătoarea Anului nou nădejdi de mai bine, cu atît mai mult noi creștinii sîntem îndreptățiți să legăm de această sărbătoare nădejdi și năzuințe strîns legate de credința și de viața noastră în Hristos.

Este adevărat că din cea mai îndepărtată vechime, Biserica creștină socotește începutul anului bisericesc la data de 1 septembrie și își rînduiește crugul anului cu sărbătorile, posturile, cărțile de cult, unele slujbe, potrivit acestui an. Dar întrucît și în vechime, ca și în zilele noastre, începutul anului civil în cele mai multe state este la 1 ianuarie, Biserica nu poate nesocoti acest fapt. Creștinii fiind nu numai membri ai Bisericii lui Hristos, ci în același timp și cetățeni ai statului, societate în care își trăiesc viața și își desfășoară activitatea, începutul anului civil are și pentru ei o deosebită importanță, căci viața tuturor cetățenilor statului se orînduiește după anul civil: vîrsta pentru școală, vîrsta pentru muncă, majoratul, vîrsta pentru serviciul militar, ani servii în cîmpul muncii, vîrsta pentru pensionare etc. De asemenea, statul însuși, prin organele sale de conducere și administrație, își planifică activitățile sale în toate ramurile de producție materială și culturală pe unități de timp, toate orientîndu-se în funcție de începutul anului civil. Mai mult, orice programare și orice statistică, fie pe plan național, fie internațional, operează cu unități de timp (ani, trimestre, luni, zile), ziua de 1 ianuarie fiind socotită ca punct de plecare pentru orice calcule.

Din aceste motive, însăși Biserica își orientează, în numeroase privințe, viața și activitatea ei ca instituție, după anul civil. Astfel, matricolele bisericesti: de naștere, de cununie, de morți, se poartă după anul civil, de asemenea gestiunea oricărei unități bisericesti, de la parohie, pînă la patriarhie, începe cu 1 ianuarie și se sfîrșește cu 31 decembrie a fiecărui an. Ținînd seamă de acestea, Biserica, în ziua de Anul nou, săvîrșește ierurgii de binecuvîntare a credincioșilor, rugînd pe milostivul Dumnezeu să sporească roadele muncii credincioșilor în noul an, al cărui început se prăznuiește la 1 ianuarie, deodată cu cele două sărbători bisericesti amintite. Căci dacă binele pămîntesc al credincioșilor este o condiție a mîntuirii lor vesnice, este firesc că, din prilejul Anului nou, ea să înalțe rugăciuni către atotputernicul Dumnezeu, pentru ca munca și străduințele fiilor ei duhovnicești, ca și ale celorlalți cetățeni, să fie încununat de roade cît mai bogate, în decursul anului care a început.

Dar începutul unui nou an, așadar sărbătoarea Anului nou are pentru creștini îndeosebi o semnificație morală. Un an încheiat înseamnă pentru fiecare creștin nu numai un an de viață mai mult, ci și un an cu care s-a scurtat durata vieții noastre pămîntești. E știut însă că după învățătura creștină, viața aceasta nu trebuie trăită oricum, ci ea trebuie cheltuită în așa fel, încît creștinul, prin faptele pe care le săvîrșește, să înfăptuiască binele, pășind astfel din ce în ce mai hotărît pe calea propriei sale desăvîrșiri morale, căci chemarea creștinului a fost definită de Mîntuitorul Iisus Hristos pentru toate timpurile: „Fiți desăvîrșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvîrșit este” (Matei 5, 48). De aceea, sfîrșitul unui an — care înseamnă împușinarea vieții noastre pămîntești cu acest interval de timp — ca și începutul celui ce vine, înseamnă popas de serioasă meditație pentru oricare creștin, spre a răspunde la întrebarea: „Ce am făcut eu pentru binele semenilor mei și pentru propria mea desăvîrșire în decursul anului care a trecut?”, sau: „Cu ce am contribuit eu la binele semenilor mei?”. Căci oricare creștin adevărat trebuie să fie convins că noi numai așa împlinim legea Domnului, dacă urmăm în viață nu numai binele nostru, ci și pe acela al fraților noștri, după îndemnul Sfîntului Apostol Pavel: „Purtați sarcinile unul altuia, căci așa împliniți legea lui Hristos” (Gal. 6, 2).

Iar dacă după un serios examen de conștiință am ajuns la convingerea că în anul care a trecut am făcut prea puțin pentru binele semenilor noștri și pentru propria noastră desăvîrșire, Anul nou trebuie să fie în viața oricărui creștin o piatră de hotar: el trebuie să însemne începutul unei noi vieți, pe care fiecare dintre noi trebuie să o trăim după asemănarea lui Iisus Hristos, după exemplul Sfîntilor, care ne cheamă să-i urmăm, să-i imităm: „Vă îndemn deci să-mi fiți mie următori” (I Cor. 4, 16), iar în alt loc: „Fiți mie următori, precum și eu sînt lui Hristos” (I Cor. 11, 1).

Așadar, Anul nou pentru oricare dintre creștini trebuie să fie prilejul cel mai potrivit de la care, după exemplul Mîntuitorului și al Sfîntilor, să înceapă o nouă viață, viața trăită în adevărată iubire față de Dumnezeu, prin fapte de iubire față de aproapele său. Sf. Apostol Ioan ne învață că iubirea față de Dumnezeu nici nu poate fi concepută măcar, fără iubirea față de aproapele:

„De va zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este, pentru că cel ce nu iubeste pe fratele său pe care îl vede, cum va putea iubi pe Dumnezeu, pe care nu-l vede?” (I Ioan 4, 20). De aceea Sf. Grigore Teologul spune că nimic nu e mai absurd pentru un creștin, decît să se mîndrească cu Dumnezeu iubirii și să-l preamărească pe acesta, dar în același timp să se arate inuman și vrăjmaș aproapelui său, ascunzînd astfel lumina cărărilor vieții creștine, izvorită din căldura și pacea iubirii lui Dumnezeu. O astfel de iubire cere însă cu tărie ca fiecare creștin să caute pe aproapele lui în nevoie — oricare ar fi acesta — să treacă necondiționat la ajutorarea lui și să facă tot ceea ce îi stă în putință pentru salvarea lui de sub povara nevoilor și greutăților vieții. Căci fără îndoială, adevărata iubire creștină e lucrare continuă de samaritan, lucrare pentru ajutorarea aproapelui nostru, care în același timp e lucrare și pentru propria noastră desăvîrșire.

De aceea, toți creștinii, indiferent de chemarea sau ocupația socială pe care fiecare o avem, trebuie să înțelegem o dată mai mult că nu-i de ajuns să recunoaștem că adevărata iubire față de aproapele trebuie manifestată în fapte externe, căci cu aceasta încă nu am făcut nimic pentru el. O astfel de atitudine o condamnă și Sf. Apostol Iacob, care ne învață astfel în epistola sa: „Căci

de vor fi fratele sau sora ta goi și lipsiți de hrana de toate zilele, iar cineva dintre voi le va zice: Mergeți cu pace, încălziți-vă și vă saturați și nu le-ar da cele de trebuință, ce folos ar fi?” (Iacob 2, 15—16). Iată de ce adevăratul creștin trebuie să păsească grabnic în ajutorul fratelui său. Cîți n-au bolnavi pe patul de suferință în familiile lor, care au nevoie de îngrijire sau măcar de o încurajare? Cîți dintre frații noștri n-au căzut victime unor catastrofe naturale, ale căror urmări nu pot fi înlăturate de azi pe mâine? În cîte familii, datorite de Dumnezeu cu mulți copii, n-a dispărut mama, în urma unei boli necruțătoare, iar micii orfani ar avea nevoie de căldura unui nou cămin? Cîți copii mici n-au rămas orfani de amîndoi părinții? În astfel de cazuri, la toată purtarea de grijă pe care societatea și statul nostru o arată acestora, e nevoie să ajute și caritatea creștină, expresie a iubirii noastre față de aproapele, căci numai așa împlinim porunca dată de Mîntuitorul legiitorului: „Mergi de fă și tu asemenea” (Luca 10, 37).

Întîmpinînd Anul nou cu astfel de gînduri, vom înțelege sensul adevărat al iubirii creștine și vom dovedi că sîntem creștini nu numai cu vorba, ci mai ales cu fapta. Iar cu aceasta vom arăta că sîntem împlinitorii — nu numai ascultătorii — celei mai mari porunci din legea noastră creștinească, a poruncii iubirii, în care se cuprinde „toată legea și proorocii” (Matei 22, 39). Căci la aceasta ne îndeamnă și Sf. Apostol Pavel: „Nimeni să nu caute ale sale, ci fiecare ale altuia” (I Cor. 10, 24).

Aceasta trebuie să fie semnificația Anului nou pentru fiecare dintre noi. Iar dacă ne vom purta astfel, vom fi împlinitorii poruncii Mîntuitorului: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzînd ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru care este în ceruri” (Matei 5, 16).

I. Zăgrean

Mitropolitul Veniamin Costachi ...

(Urmare din pag. 1)

tului superior în cadrul Academiei Mihăilene (1834), cu 4 facultăți: 1. filozofică, 2. juridică, 3. teologică (Seminarul din Socola) și 4. cursuri de inginerie, economie cîmpului, meșteșuguri frumoase și filologie. La 1841 a fost înființată la Iași prima Școală de arte și meserii. Amintim de asemenea că prima reprezentare de teatru în limba română s-a dat cu binecuvîntarea și în prezența lui Veniamin, la 27.XII.1816.

Pentru buna funcționare a școlilor și pentru o organizare din ce în ce mai bună, mitropolitul Veniamin a sprijinit o serie de măsuri corespunzătoare: crearea de burse speciale, trimiterea de candidați la învățătura peste hotare (București, Kiev, Grecia, Germania, Franța etc.), aducerea de profesori din celelalte provincii românești etc. De pildă, la Seminarul de la Socola, în 1820, au fost aduși patru profesori din Transilvania, toți cu pregătire superioară: Ioan Costea, Ioan Mamfi, Vasile Fabian Bob și Vasile Pop. Iar în 1834 au fost aduși tot pentru Seminarul juristul Damaschin Bojinca din Banat și arhimandritul Vladimir Suhopan. În această activitate, mitropolitul Veniamin a fost mult ajutat mai ales de Gh. Asachi, fiul protopopului Lazăr Asachi din Iași, primul elev trimis la învățatură, care era și referendar în Eforia școlilor.

Mitropolitul Veniamin îndeamnă cu stăruință pe părinți să-și dea copii la școli, unde să primească învățătura și pregătirea necesară pentru viață.

Un loc important în activitatea mitropolitului Veniamin îl constituie traducerea și publicarea de cărți necesare preoților și credincioșilor.

În acest scop, el organizează tipografia din Iași, chiar la 1803—1804, cu 25 muncitori și materiale de peste hotare, și tipografia de la Mănăstirea Neamț, la 1807. În timpul păstoriei sale, s-au tradus și tipărit la Iași în Mănăstirea Neamț cărțile de bază ale învățaturii creștine. O valoare deosebită au precuvîntările scrise de Veniamin la aceste cărți, ele reflectînd gîndirea și simțirea sa ortodoxă și românească. Testamentul său este, de asemenea, un document de adevărată spiritualitate creștină ortodoxă.

Continuînd tradiția și activitatea marilor săi înaintași — Varlaam, Dosoftei, Iacob — mitropolitul Veniamin, cu eforturi mari, face un pas mai departe, asigurînd folosirea limbii române nu numai în Biserică ci și în școlile naționale, ea fiind capabilă să exprime cele mai înalte idei și cugetări ale rațiunii umane. El a adus o contribuție impor-

tantă și în ce privește îndepărtarea unor cuvinte de origine străină și intermediare din limba română, recomandînd îmbogățirea vocabularului cu cuvinte din limba vorbită de popor.

Monumentala catedrală mitropolitană din Iași, una din cele mai mari biserici ortodoxe din țară, se înscrie iarăși ca o ctitorie importantă a lui Veniamin Costachi (zidită între 1833—1839), terminată între 1880—1886 de mitropolitul Iosif Naniescu.

Alte aspecte ale vieții bisericesti, ca purtarea morală a clerului, viața mănăstirească, caritatea creștină, înființarea de spitale și farmacii etc. au fost în atenția activității sale pastorale.

Mitropolitul Veniamin Costachi s-a impus astfel posterității ca un om de cultură și îndrumător al școlilor naționale din Moldova și în aceeași măsură ca o mare personalitate morală; blîndețea, bună-tatea, smerenia și mai ales dragostea fiind trăsăturile sale morale principale. Biografiile sînt unanime în această privință.

„Mai mare și mai evanghelic păstor, asemenea bun patriot și cu durerea de neamul și de vatra strămoșească — spune istoricul C. Erbiceanu — n-a avut mulți țara noastră”. Francezul Edgar Quinet, mișcat de personalitatea lui Veniamin, exclamă plin de admirație: „O spectacol măreț și sublim! Suflet de o castitate îngerească; frumos și plin de măreție, cum n-am mai văzut alt bătrîn în viața mea; ... mitropolitul Veniamin, în splendoarea bisericii sale orientale, se înfățișează îmbrăcat în veșmintele sale aurite, cu pletele-i de zăpadă și-n valuri căzînd pe umeri...”

Mișcat de marea personalitate a lui Veniamin, marele istoric Nicolae Iorga scria despre el, în 1904, între altele: „Dacă ai fi întrebat acum șaizeci-șaptezeci de ani în Iașiui lui Mihai Sturza Voievod... care este omul cel mai harnic din țară, acel care nu lasă nici o clipă fără o întrebunțare folositoare altora, ți s-ar fi arătat în casa săracă a vechii Mitropolii dărăpănată un bătrîn călugăr de aproape optzeci de ani, — „părintele Veniamin” — care-și aprindea candela vegherilor pentru a cîștiga și a împărtași învățătura Scriptorului, care i se parea lui călăuza cea mai sigură pe grelele drumuri ale vieții. Era așa de iubit de oamenii de rînd, care știau că la dînsul, ca la un adevărat om al lui Dumnezeu Milostivul, se află ajutor la toate nevoile”.

† Irineu Crăciunaș
episcop-vicar

„Iisus Hristos, Domnul Păcii”*

Iarăși se deschid cerurile în noaptea sfântă a Nașterii Domnului și iarăși îngerul vestește păstorilor „bucurie mare va fi pentru tot poporul”, că iată „s-a născut astăzi Mintuitor, care este Hristos-Domnul” și „mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumnezeu” cu grai dintru înălțime, zice: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2, 8—14). Căci noaptea aceasta este noapte de taină, noapte de mare bucurie, când Mesia cel așteptat a venit ca un prunc nevinovat într-o lume însetată de pace, de dreptate, de mîntuire. De aceea în noaptea aceasta colindătorii, cu glasurile lor pline de bucurie, cîntă cu îngerii, se închină cu păstorii, călătoresc cu magii, aduc în sufletul credincioșilor lumina dumnezeiască a pruncului Iisus din ieslea Betleemului. Cerul și pământul, toată suflarea creștinească de pretutindeni preamăresc pe Fiul lui Dumnezeu întrupat pentru mîntuirea noastră. Să ne îndreptăm și noi, cu bucurie mare, cu inimă smerită, spre acest prunc dumnezeiesc și să ascultăm vestirea păcii pe care Iisus Hristos, Domnul și Mintuitorul nostru, o aduce pe pământ, în sufletele noastre, în viața noastră, între oameni și între popoare, pace pentru care luptă milioane de oameni.

Vechiul Testament este vremea așteptării unui Mintuitor. Lumea este însetată de pace, care nu înseamnă numai lipsa de război, ci cuprindea toate roadele unei vieți de propășire și mulțumire. Cum însă pacea era scurtă, războaiele dese și înrobirea apăsătoare, proorocii îndreaptă nădejdea unei păci universale și veșnice spre viitor, prevestind că va veni Mesia, care va întemeia o împărăție a păcii atotcuprinzătoare și fără sfârșit, când „dreptatea și pacea vor înflori din belșug” și „munții vor rodi pace și colinele mîntuire” (Ps. 72/73, 3—7). Mesia va fi „Domn al păcii” și „pacea lui va fi fără sfârșit”.

„Domnul păcii” a venit prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, prin nașterea pruncului Iisus. El a venit în lume ca „să ne îndrepte picioarele pe calea păcii” (Luca 1, 79). El este „Dumnezeul dragostei și al păcii” (II Corinteni 13, 11) și Evanghelia Lui este „evanghelia păcii” (F. Ap. 10, 36). El ne dă pacea lui Dumnezeu, întrucît Dumnezeu este Tatăl nostru, cel plin de iubire și noi — în Iisus Hristos — sîntem fiii Lui. El ne dă pacea lăuntrică, pacea sufletului, întrucît prin harul Lui ne eliberează de robia păcatului și ne face fii ai lui Dumnezeu după har, care caută sfințenia, duc o viață curată și de virtute. El ne dă pacea cu semenii, pentru că toarnă în sufletele noastre dragostea, bunăvoirea, înțelegerea, dreptatea și ne cheamă să fim „făcători de pace” (Matei 5, 9). El dărimă „zidul vrajbei” dintre popoare și le unește „într-un trup”, „făcînd între ele pace” (Efeseni 2, 14—18). El cheamă mădularile acestui „trup”, care cuprinde toate popoarele, să trăiască în „unitatea dubului prin legătura păcii”.

Iisus Hristos, Domnul păcii, ne îndreaptă „picioarele pe calea păcii”, adică la acțiunea pentru pace, la lucrarea neconținută pentru pace, căci pacea se cîștigă prin osteneală, prin luptă. Darul păcii, revărsat de Iisus Hristos în inimile noastre, ne este dat ca — prin el — să avem încredere, să avem siguranța că dacă ducem lupta cea bună a păcii în dragoste și dreptate — El ne va ajuta să ieșim biruitori în această luptă. Iisus Hristos ne dă garanția păcii, cu condiția ca și noi să ne angajăm toate forțele în slujba păcii. De aceea pacea este — pe de o parte — un dar, pe de altă parte trebuie mereu apărată, mereu cucerită prin lupta tuturor iubitorilor de pace, prin lupta fiecărui, prin lupta popoarelor din întreaga lume.

La această luptă pentru pace sîntem chemați și noi. Ne cheamă Iisus Hristos „Domnul păcii”, ne cheamă Biserica noastră, Biserica dragostei frățesti, ne cheamă poporul nostru, popor iubitor de pace și luptător pentru pace, ne cheamă omenirea întreagă, care luptă ca toate popoarele, în libertate, egalitate și frățietate să conlucreze în muncă pașnică pentru ca pământul să devină o împărăție a păcii universale și veșnice.

Ne cheamă Iisus Hristos ca nu numai să vorbim despre pace, ci să și fim „făcători de pace”, căci „cel ce va face și va învăța” acela va fi mare în împărăția lui Dumnezeu.

* Din Pastorală la Nașterea Domnului — 1971 — a I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Ne cheamă Biserica Ortodoxă Română prin glasul ierarhilor ei, în frunte cu Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, prin glasul preoților și credincioșilor ei, ca să adîncim, să desăvîrșim „unitatea dubului în legătura păcii”, unitatea deplină în dreapta credință, în sfințele slujbe și rînduiri, în înfățișarea bisericilor, în lucrarea faptelor bune și ziditoare pentru semenii, pentru Patrie, pentru Biserica.

Ne cheamă poporul, conducătorii lui înțelepți, ca toți fiii lui — fără deosebire de naționalitate și credințe religioase — într-o unitate deplină să-și pună sufletul și munca în slujba Patriei, una și nedespărțită, liberă și independentă, căci prin întărirea Patriei noastre se întărește și pacea între popoare, țara noastră fiind prețuită pretutindeni pentru lupta ei consecventă pentru colaborare și securitate în Europa, pentru dezarmarea generală și totală, pentru făurirea unei vieți noi de pace, libertate și dreptate în toată lumea.

Deși mai sînt tulburări și războaie în diferite părți ale pământului, noi sîntem încredințați că,

prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu și prin lupta tuturor forțelor iubitoare de pace, lumea se îndreaptă spre o viață de pace statornică, de progres continuu, ca întreg pământul să devină o grădină înflorită și roditoare sub soarele luminos al păcii, al belșugului material și spiritual și al înfrățirii tuturor.

Cu aceste gânduri și simțăminte ne-am pregătit toți să primim Nașterea lui Iisus. Pentru aceasta ne-am înfrînat în vremea postului de la poftete păcătoase, ne-am curățit de păcate în Sfînta Taină a Spovedaniei, ne-am împărțit cu Trupul și Sângele Domnului, ne-am împăcat cu aceia cu care am avut vreo nemulțumire sau ceartă, am restabilit dragostea în inima noastră față de membrii familiei noastre, am luat hotărîrea ca — de acum înainte — să păstrăm dragostea netulburată și s-o arătăm în lucrarea păcii între oameni și popoare.

Iisus Hristos, cel ce s-a născut în ieslea Betleemului, cel ce s-a sălășluit în sufletele noastre prin rugăciunile Bisericii, să ne ajute să fim peste tot soli ai păcii și să sprijinim pacea prin munca noastră pentru propășirea Patriei noastre, prin lupta noastră pentru pace și înfrățire universală.

100 de ani de la înființarea societății

„România Jună” din Viena

După cum știm, alături de „Asociația transilvană pentru literatura română și cultura poporului român” (Astra) și, de multe ori, la imboldul acesteia, în liceele românești din Transilvania și mai apoi într-o seamă de centre universitare ale fostului imperiu austro-ungar, ca de pildă Budapesta și Viena, tinerii intelectuali români cultivau cu mai multă ardoare valorile noastre naționale, avînd ca scop final unirea tuturor românilor într-o singură țară.

Astfel, în 1864 la Viena de pildă se face pomenire de „Societatea literară și științifică”, avînd ca scop „cultivarea limbii și literaturii naționale, prin producerea de teme în limba română”. Spornind numărul tinerilor români care studiau la Viena, în 1868 s-a înființat o nouă societate cu numele de „România”. În 1871, cele două societăți s-au contopit în una singură cu numirea de „Societatea academică socială-literară România-Jună”, avînd în comitetul de conducere între alții pe: Ioan Slavici, președinte, Daniil Popovici Barcianu (viitor profesor la Institutul teologic-pedagogic din Sibiu), secretar de ședințe, și Mihail Eminescu, bibliotecar. De reținut că imnul noii societăți a fost: „Pe-al nostru steag e scris unire...” (cuvintele aparținînd lui Andrei Bîrseanu, iar muzica lui Ciprian Porumbescu), cîntec devenit celebru pentru toate generațiile de patrioți români.

Între manifestările de mare răsnet ale acestei Societăți se numără serbările de la Putna din 14—16 august 1871, prilejuate de împlinirea a 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii Putna, cu care prilej s-a ținut și primul congres al studenților români de la Universitățile din București, Iași, Paris, Viena, Torino, Pisa, Berlin, Budapesta, Cluj etc. Împlinirea a 100 de ani de la înființarea societății „România Jună” a fost subliniată, în cadrul coloniei române din Viena, printr-o seamă de festivități deosebit de bogate, organizate de P. C. prof. Dr. Gheorghe Moisescu de la parohia ortodoxă română din Viena și care au avut loc în zilele de 3—6 decembrie 1971.

La aceste festivități au participat, între alții, foști membri ai Societății „România Jună”, ca: Octavian Moșescu, Dr. Octavian Lupu, profesor Filaret Barbu ș.a.; au fost prezenți ambasadorul României la Viena, dl Dumitru Aninoiu, Eminența Sa cardinalul König, rectorul universității vieneze, Dr. Al. Dordett, reprezentanți ai Bisericilor Ortodoxe: greacă, rusă, bulgară, sîrbă, ai Bisericilor veche catolică și luterană etc.

La invitația coloniei române din Viena și cu binecuvîntarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, la menționatele serbări a participat și I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului cu care prilej a rostit o cuvîntare din care încreștam gânduri ca acestea:

„Am răspuns cu bucurie la chemarea ce mi s-a făcut de a participa la sărbătorirea centenarului „României June” din Viena și să aduc aici omagiul Bisericii Ortodoxe Române, binecuvîntarea P. F. Patriarh Justinian și totodată ca fost student al Facultății de Teologie și Filozofie a Uni-

verității vieneze și ca Mitropolit al Ardealului, să cinstesc vredniciile acelor generații de studenți români, din toate provinciile românești, care, pătrunși de un „nobil entuziasm național”, s-au unit în societatea „România Jună” cu gândul ca astfel să „poată lupta cîndva cu succes în mijlocul națiunii” române „pentru binele obștesc”.

Societatea „România Jună” a fost sprijinită material și moral de Biserica. Astfel, între membri fondatori și onorari sînt amintiți: mitropoliții Miron Romanul, Ioan Meșianu, Silvestru Moraru, Ioan Vancea, Victor Mihali; episcopii Ioan Popazu, Nicolae Popea; arhim. Ilarion Pușcariu; consilierii eparhiali Nicolae Cristea și Matei Voileanu; canonicii Timotei Cipariu și Ioan Moldovan.

Foaia „Telegraful Român” a publicat dări de seamă despre activitatea și manifestările „României June” și unele din conferințele susținute la ședințele ei.

Dar „România Jună” nu este numai mărturie a solidarității tuturor fiilor poporului român, ci este și mărturie înfrățirii dintre poporul român și poporul austriac.

În editura coloniei române din Austria, semnată fiind de P. C. prof. Dr. Gh. Moisescu, a apărut cartea: „Centenarul Societății Academice Literare «România Jună» din Viena 1871—1971”, 192 pag. în limbile română și germană.

Festivitățile centenarului au scos în evidență rolul însemnat pe care l-a avut societatea „România Jună” a studenților români din Viena în lupta pentru realizarea visului de veacuri al poporului nostru: Crearea statului național și unitatea poporului român într-o țară liberă și independentă.

Această unitate și-a găsit împlinirea desăvîrșită în acești ani, cînd țara noastră, una, liberă și independentă, realizează progrese din ce în ce mai mari, fiind stimată și prețuită în toată lumea.

R.

Informații

♦ Duminică, 5 decembrie 1971, la Centrul Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului din Cluj a avut loc sesiunea anuală a adunării eparhiale, care a coincis și cu sărbătorirea împlinirii a 50 de ani de la instalarea celui dintîi episcop al reînființatei Episcopii a Vadului, Feleacului și Clujului.

Cu acest prilej, P. S. Episcop Teofil al Clujului a rostit o cuvîntare, în care a evocat momente mai importante din viața acestei Episcopii, care-și are începuturile în vechile Episcopii a Vadului, Feleacului, a Maramureșului și a Geoagiului.

Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu a fost reprezentată la această festivitate de către P. C. vicar Tr. Balașcu, iar episcopia Oradiei de către C. pr. N. Mara, care au adus salutul eparhiilor pe care le reprezentau.

Tot cu acest prilej festiv, la Centrul eparhial Cluj a fost deschisă o expoziție, care a oglindit diverse aspecte din activitatea acestei eparhii sub ultimii trei vlădici: Nicolae Ivan, Nicolae Colan și P. S. Episcop Teofil.

Sfântul Vasile cel Mare

Indemn la bucurie și mulțumire

În omilia „despre mulțumire” Sfântul Vasile cel Mare are cuvinte pline de înțelepte îndemnuri, care privesc râvnă credincioșilor în săvârșirea celor bune și plăcute lui Dumnezeu.

Avînd în vedere indemnul Apostolului Pavel, care cheamă la bucurie, prin cuvintele: „Bucurați-vă pururea”, Sf. Vasile cercetează starea sufletului în rugăciune și mai ales cum să fie creștinul cînd vin asupra lui încercări și suferințe.

Citind trebuințele sufletului omenesc, „înconjurat de atîtea trebi neprevăzute, greutăți și supărări”, se arată cum e cu puțință ca sufletul să-și păstreze o stare de mulțumire.

Invitîndu-ne la bucurie neîncetată, Apostolul a avut în vedere pe credinciosul care își dă seama că are înăuntrul său pe Hristos cel viu și pentru împărtășirea acestui bun nespus, nu mai trăiește lăsîndu-se amăgit de poftele trupului, căci acestea sînt, pe cît de amăgitoare, pe atît de apăsătoare. Fiind lipsit de anumite trebuințe ale lui, în care el s-a obișnuit, ajunge să-și câștige o satornicie în bine, care-i permite sufletului să fie cu înțelegere mai presus de tristețe.

Potrivit indemnului Apostolului Pavel: „Omorîți mădularile voastre cele pămîntești” (Col. 3, 3—5), adică toată pofta care duce trupul la păcat, prin chiar această silință se înlătură întristarea în suflet. Prin lipsirea de la săvârșirea păcatului, moartea nu mai are loc în trup și, prin aceasta, moartea nu mai stăpînește sufletul celui care s-a desfăcut de lucrurile rele.

Cel ce își dă seama de sufletul său și căutarea lui spre Dumnezeu se va simți atras de bucuria și frumusețea Aceluia care este Ziditorul său. El nu va schimba și nici va pierde din vedere bucuria și desfătarea aceasta, schimbînd-o cu deșertăciunea plăcerilor josnice ale trupului; și chiar pe acelea care sînt supărăcioase le va preface în bucurie și frumusețe. În felul acesta a fost Apostolul Pavel, care a primit cu bucurie slăbiciunile, nenorocirile, prigonirile, lipsurile, primindu-le pe toate, cu răbdare (II Cor. 12, 9—10). Toți cei ce nu-și dau seama de indemnul Apostolului nu pot cuprinde nici cuvîntul care vestește să ne bucurăm neîncetat. Unii ca aceștia nu pot înțelege că învățătura aceasta privește viața evanghelică, o viață sufletească bogată. Cei ce nu înțeleg indemnul apostolesc „îl judecă pe Pavel, ca pe unul care a arătat ceva cu totul cu neputință de împlinit”.

„Cu toate acestea — spune Sf. Vasile cel Mare — ei își pot da seama, cîte pricini de bucurie, de binecuvîntare și de mîngîiere a așezat Dumnezeu pretutîndeni înaintea noastră; tot atîtea daruri ale bunătății Sale”. „Mai întîi, ne-a creat și ne-a adus în viață din neființă, ne-a zidit după chipul Ziditorului înzestrîndu-ne cu minte și judecată, spre a-l cunoaște pe cel ce este Creator și Dumnezeu. Cînd luăm seama cu luare aminte la frumusețile firii, putem citi ca dintr-o carte scrisă purtarea de grijă și înțelepciunea lui Dumnezeu, descoperită în fapțurile Sale”. „Însăși firea ne învață să deosebim ce ne folosește, păzindu-ne de cele ce sînt vătămătoare”.

„Urcă-ți mintea ta și caută starea îngerilor, pentru a-ți da seama că îngerilor nu se potrivește orice stare, decît bucuria și fericirea de a fi în apropiere de Dumnezeu și de a fi în frumusețea negrăită a mării lui Dumnezeu.

Spre viața acelor (a îngerilor) ne îndeamnă și ne cheamă Apostolul, cînd zice: „Totdeauna bucurați-vă”. Pildă de bucurie deplină să ne fie Domnul, care a flămînzit, a însetat, a trudit, dar cu toate acestea s-a arătat mai presus de aceste neajunsuri. Întristările și lacrimile, precum oricare altă încercare a omului e nevoie să fie stăpinite de minte și să nu treacă de măsură, nici în privința intensității și nici a duratei. El a lacrimat, nu atît pentru moartea lui Lazăr, ci pentru a ne învăța cum să stăpînim întristarea. A lacrimat pentru prietenul său, pentru a ne arăta că însuși este pârtaș firii omenești și pentru a se da o pildă de felul cum să ne stăpînim durerea”.

Se cuvine ca creștinul, care și-a curățit sufletul prin dumnezeiasca învățatură, să aibă un fel drept de a privi lucrurile și mintea lui să fie ca o cetate întărită, încît să se împotrivescă bărbătește și fără șovăire la atacurile feluritelor patimi; să nu rămîna nici urmă în sufletul său de patimile care vor să-l stăpînească sau să-l asalteze.

Propriu sufletului curat și întărit este să aibă nădejde în Dumnezeu și să nu se lase doborît peste măsură sau distrus de cele ce îl întristează. Precum cariul, care se așează în lemn, îl macină neconținut, tot așa și întristările, care pun stăpînire pe anumiți credincioși, le pregătesc o fire slabă și bolnăvicioasă. O pildă de răbdare avem pe Iov, care n-a scos vorbe de cîrtire, nici nu și-a smuls părul capului și nici nu s-a auzit din gura lui cuvînt necuviincios, ci a adus lui Dumnezeu cuvînt de mulțumire, vrednic de luat în seamă: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvîntat” (Iov 1, 21). Întristarea, descurajarea care te stăpînește, totdeauna îți rănesc sufletul, îmbolnăvindu-l. Întristarea nu se cuvine să ne ducă la deznădejde, nici cînd vine moartea la singurul copil foarte drag, care era singura nădejde și mîngîiere a bătrînețelor unui tată sau unei mame. „De cîte ori ni se întîmplă răni neașteptate, de atîtea ori ne dăm seama că sîntem muritori, că sîntem fiii morții”, că sîntem trecători pe acest pămînt spre viața cea fără de sfîrșit.

Precum aceia care au ochi bolnavi se feresc de privirea lucrurilor prea luminoase și își odihnesc privirea oprind-o asupra florilor și priveliștilor frumoase, tot așa se cuvine să întoarcem privirea sufletului de la priveliștile întristătoare și să o oprim la căutarea celor bune și adevărate, pe care Dumnezeu ni le-a pregătit. În felul acesta te vei putea bucura neîncetat, dacă privirea ta e îndreptată neîncetat spre Dumnezeu, frumusețea și binele suprem.

Drept aceea, să înlăturăm tot ce ne face supărare, și anume păcatul sub multele lui arătări, și vom avea parte de bucurie. De asemenea privirea minții să ne fie neîncetat îndreptată spre Dumnezeu, izvorul tuturor bunătăților, străduindu-ne totodată să ne facem datoria fiecare unde sîntem rînduiți, fiindcă toate acestea împletindu-le, ne vom cîștiga o stare sufletească plină de pace, de bucurie, fapt de care ne încredințăm și Sf. Vasile cel Mare.

Arhim. S. Popescu

Datini din străbuni

COLINDĂTORII

Odată cu Catavasiile Crăciunului și cu primii fulgi de zăpadă intrăm ca prin farmec în atmosfera plină de lumină și căldură sufletească a Sărbătorilor noastre creștinești din miezul iernii: Nașterea Domnului, Anul nou cu Sf. Vasile și Botezul Domnului.

Aceste praznice străbune stîrnesc în inimile fiilor noștri bucurii și emoții care nu se repetă des, iar în sufletele noastre, ale celor mai vîrstnici, pe lîngă bucuriile firești ale acestor Sărbători o seamă de nostalgii, de amintiri dragi ne inundă făptura.

Așa de pildă, cine nu-și aduce aminte cînd, în preajma sărbătorilor de iarnă, începînd de la Sf. Nicolae, ne întruneam în cîte o casă și căutam să repetăm de zor colindele lăsate nouă din moși strămoși? Era perioada anului cea mai fericită pentru noi, căci ne pregăteam intens, ca apoi fiecare familie din sat să fie cercetată, colindată făcînd urări de pace și bucurie pentru toată casa și pentru tot anul, urări în duhul credinței noastre străbune, de dragoste de Cel ce se naștea în chip minunat, de dragoste de Biserica Sa, de Patrie, de popor.

Colindătorii vesteau și vestesc și ei asemenea îngerilor pe păstori: „Nu vă temeți că iată vă vestesc bucuria cea mare, care va fi la tot norodul. Că s-a născut nouă astăzi Mîntuitor care este Iisus Hristos-Domnul, în cetatea lui David” (Luca 2, 11).

Organizați în „Ceata feciorilor”, în frunte cu un președinte (vătav), îmbrăcați în costume pitorești, cu căciuli și pieptare, colindătorii străbăteau străzile în lung și în lat, în ziua de ajunul Crăciunului, apoi de Anul nou și altă dată oprindu-se la fiecare casă de gospodar și cîntînd la fereastră: „Florile dalbe lemn de măr”.

I-an te scoală ăst om bun,
De-mi fă focul cel mai bun.
Și-mi aprinde o luminare,
Că nu vine cine-ți pare.
Da vin junii satului,
Juni-s buni colindători.

Cu aceste prilejuri pereții dinăuntru caselor sînt acoperiți cu cele mai frumoase cusături, adevărată artă a harnicelor noastre mame, a surorilor și a fetelor.

În mirosul parfumului de busuioc și tămîiță se glăsuiește:

Crucea o dă bătrînilor,
Busuiocul babelor
Tămîița fetelor
Măr de aur junilor.

Intrarea în casă în chip solemn, cu colindul:

Mărire-ntru cele-nalte,
Toate stelele să salte,
Saltă cerul și pămîntul,
Să laude tot cuvîntul.
Întru cei de sus mărire,
La oameni bunăvoire.
Pe pămînt să fie pace,
Cu minunea ce se face.

Nu se uită nici colindul pentru darurile care se pun pe masă:

Nici așa mult nu vă „cei”
Ci vreo doi, trei florice.
.....
Și un colac în patru-l fac
Să-l dau junilor din sat!

Acest ultim text exprimă frumos ideea de apropiere sufletească, de participare în mod egal la bunurile materiale, de care nu profită doar unul sau unii, ci toată obștea.

Ca încheiere, colindătorii urează gazdei:

Poftim și voi să trăiți
Întru mulți ani fericiți.
In aceste sărbători
Să fiți toți veselitori!

La dumnezeoasă bucurie
Și nouă de veselie.
Vă închinăm cu sănătate,
Că-i mai bună decît toate.

Pr. N. Tețiu

♦ Duminică, 28 noiembrie 1971, la Centrul arhiepiscopesc Sibiu a avut loc sesiunea anuală a Adunării Eparhiale. Cu acest prilej în Capela Institutului Teologic, în prezența I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului și a deputaților eparhiali, s-a slujit Sf. Liturghie arhierescă de către P. S. Episcop-vicar Visarion.

Lucrările, care s-au desfășurat în Aula Institutului, au fost deschise printr-o cuvîntare și conduse de I. P. S. Mitropolit Nicolae. Din plenul Adunării au fost trimise telegrame omagiale: Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Consiliului de Stat, Domnului Ion Gheorghe Maurer, Președintele Consiliului de Miniștri, Domnului Dumitru Dogaru, Președintele Departamentului Cultelor, Domnului Gheorghe Nenciu, Vicepreședintele Departamentului Cultelor, Prea Fericitului Părinte Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și Comitetului Național pentru Apărarea Păcii.

Au urmat apoi rapoartele, după cum urmează: Raportul Secțiilor unite, raportor P. C. prof. S. Vlad (Sibiu), Secției bisericești, raportor P. C. prot. D. Lazăr (Tg. Mureș), Secției culturale, raportor P. C. prot. P. Boeriu (Mediaș), și Secției economice, raportor I. Georgescu (Tîrnăveni).

Pe marginea rapoartelor — cu aprecieri pentru activitatea consiliului arhiepiscopesc, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae, desfășurată în anul 1971 și cu propuneri pentru activitatea de viitor — au luat cuvîntul următorii deputați eparhiali: P. C. vicar Tr. Belășcu, P. C. prot. I. Șarlea (Sărmaș), DI Mișu Traian (Tg. Mureș), DI N. Popa (Sighișoara), Gr. Braic (Toplița), DI N. Fleșeriu (Alba-Iulia), DI Rucăreanu Codrean (Sighișoara), P. C. prot. V. Negrea (Alba-Iulia), P. C. prot. I. Mihon (Cîmpeni) și P. C. prot. M. Socaciu (Aiud).

Cuvîntul de încheiere a fost rostit de I. P. S. Mitropolit Nicolae.

♦ Marți, 30 noiembrie 1971, ora 12 în Capela Institutului Teologic Universitar din Sibiu, cu prilejul Sf. Andrei, s-a slujit un parastas în memoria vrednicului de pomenire mitropolit Andrei Șaguna.

În fruntea soborului slujitor s-a aflat P. C. vicar Tr. Belășcu, de față fiind corpul profesoral, angajați, studenți.

Viața și o parte din activitatea pomenitului mitropolit au fost evocate de DI V. Munteanu, student în anul IV.